

ความร่วมมือทางวิชาการในลักษณะไตรภาคีระหว่างไทยและสิงคโปร์

๑. ภูมิหลัง

๑.๑ เมื่อวันที่ ๑๖ มิ.ย. ๒๕๔๐ รมว.กต.ของไทยและสิงคโปร์ได้ลงนามใน MOU ว่าด้วยการจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่ประเทศที่สามภายใต้กรอบ Third Country Training Programme (TCTP) (MOU between Thailand and Singapore concerning Third Country Training Programme) โดยทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันจัดฝึกอบรมให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ทั้งในประเทศไทยและสิงคโปร์ จากสถาบันฝึกอบรมที่มีอยู่ในทั้งสองประเทศและร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยประเทศเจ้าภาพจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดหลักสูตร รวมทั้งค่าเดินทางระหว่างประเทศให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมจากประเทศต่างๆ ขณะที่ประเทศผู้ร่วมจัดจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดส่งผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมหลักสูตร ทั้งนี้ ประเทศไทย (โดยกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ) และสิงคโปร์ (โดย Technical Cooperation Directorate : TCD กต.สิงคโปร์) ได้เริ่มดำเนินความร่วมมือในการจัดหลักสูตรฝึกอบรมประเทศที่สามตั้งแต่ปี ๒๕๔๐

๑.๒ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมเริ่มต้นที่มีมติการดำเนินการเพื่อตอบสนองการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียน โดยเมื่อวันที่ ๖ ก.ย. ๒๕๔๖ ในการหารือระหว่าง นรม. กับ นรม.สิงคโปร์ ฝ่ายสิงคโปร์ได้เสนอให้ไทยและสิงคโปร์ร่วมกันจัดทำ Joint Assistance Package เพื่อช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกัมพูชา สปป.ลาว และเวียดนาม ภายใต้กรอบความร่วมมือ CSEP เพื่อสนับสนุนความร่วมมือในการรอบข้อริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration-IAI) โดยในช่วงแรกทั้งสองฝ่ายเห็นชอบในการจัดอบรมปีละ ๕ หลักสูตร ในลักษณะแผนงาน ๓ ปี ในสาขาต่างๆ¹ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันไทยและสิงคโปร์กำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมร่วมกันในลักษณะปีต่อปี ผ่านการประชุมความร่วมมือทางวิชาการประจำปี และได้ ขยายวัตถุประสงค์เพิ่มในมิติการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) รวมถึงขยายกลุ่มเป้าหมายจากกลุ่ม CLMV เป็นประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ และติมอร์-เลสเต ด้วย

๒. กลไกการหารือเพื่อการดำเนินงานความร่วมมือทวิภาคี ๒ ระดับ ได้แก่

๒.๑ การประชุมโครงการความร่วมมือระหว่างหน่วยราชการไทยกับสิงคโปร์ (Thailand – Singapore Civil Service Exchange Programme (CSEP) มี รมว.กต.ของทั้งสองประเทศเป็นประธานร่วม (การประชุมครั้งล่าสุด คือ กปช. CSEP ครั้งที่ ๑๓ จัดเมื่อวันที่ ๒๑-๒๓ ส.ค. ๒๕๖๐ ที่สิงคโปร์) โดยฝ่ายไทยจะเป็นเจ้าภาพจัด กปช. CSEP ครั้งที่ ๑๔ ในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๖๓

๒.๒ การประชุมความร่วมมือทางวิชาการประจำปี (TICA – TCD Technical Cooperation Meeting) ในลักษณะ Mid-term Review Meeting (๖ เดือนหลังการประชุม CSEP) เพื่อเป็นกลไกในการประสานความร่วมมือระหว่างสองฝ่ายให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และทบทวนผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา รวมทั้งกำหนดทิศทางความร่วมมือในอนาคต โดยทั้งสองฝ่ายสลับกันเป็นเจ้าภาพเป็นประจำทุกปี ประธานฝ่ายไทย ได้แก่ อธิบดีกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ และประธานฝ่ายสิงคโปร์ ได้แก่ Director-General, Technical Cooperation Directorate (TCD) สังกัด กต.สิงคโปร์ โดยกลไกนี้ช่วยส่งเสริมการรวมตัวของประเทศสมาชิก

¹ ในปี ๒๕๔๖ ทั้งสองฝ่ายกำหนดให้มีการจัดการฝึกอบรมที่สิงคโปร์ ๑ หลักสูตร (ด้าน Public Administration) จัดฝึกอบรมที่ประเทศไทย ๑ หลักสูตร (ด้าน Industrial Estate) และจัดฝึกอบรมที่ Singapore – IAI Training Centre ในกัมพูชา ลาว และเมียนมาร์ ๓ หลักสูตร (ประเทศละ ๑ หลักสูตร) ในด้าน English Language, IT และ Trade Liberalization ต่อมาในการประชุม CSEP ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๑๗-๑๘ พ.ย. ๒๕๔๖ ที่สิงคโปร์ ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบให้มีการจัดฝึกอบรมในแต่ละประเทศเพิ่มเติมอีกปีละ ๑ หลักสูตร (โดยฝ่ายไทยจัดหลักสูตรด้านเกษตร และสิงคโปร์จัดหลักสูตรด้านสาธารณสุข)

อาเซียน (การดำเนินการเพื่อบรรลุตามแผน Initiative for ASEAN Integration – IAI Work Plan III ภายในปี ค.ศ. ๒๐๒๕) และเสริมสร้างบทบาทไทยและสิงคโปร์ในการดำเนินการความร่วมมือเชิงหุ้นส่วนตามเป้าหมายที่ ๑๗ ของ SDGs โดยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่มีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ CLMV และติมอร์-เลสเต ช่วยส่งเสริมความพยายามในการบรรลุเป้าหมายที่ ๓ (Good Health and Well-Being) และเป้าหมายที่ ๘ (Decent Work and Economic Growth) กบข.ครั้งล่าสุด คือ กบข.ความร่วมมือทางวิชาการไทย – สิงคโปร์ ครั้งที่ ๙ จัดเมื่อวันที่ ๒๓ ส.ค. ๒๕๖๒ ที่ ปทท. โดยสิงคโปร์จะเป็นเจ้าภาพ กบข.ความร่วมมือทางวิชาการไทย – สิงคโปร์ ครั้งที่ ๑๐ ในปี ๒๕๖๓

๓. การจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่ประเทศที่สามภายใต้กรอบ TCTP กับสิงคโปร์

๓.๑ ไทยและสิงคโปร์ได้เริ่มจัดหลักสูตรการฝึกอบรมให้แก่ประเทศที่สามภายใต้กรอบ Third Country Training Programme (TCTP) ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นประเทศสมาชิกอาเซียนและติมอร์-เลสเต เน้นสาขาที่เกี่ยวข้องกับการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งมีพัฒนาการ ดังนี้

๓.๑.๑ การจัดหลักสูตรฝึกอบรมในลักษณะแผนงาน ๓ ปี แบ่งเป็นการฝึกอบรมที่สิงคโปร์ ที่ไทย และในประเทศที่สาม ได้แก่

- แผนงานปี ๒๕๔๘ – ๒๕๕๑ ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันจัดฝึกอบรมที่สิงคโปร์ในด้าน Public Administration และ Health Care และที่ประเทศไทยในด้าน Industrial Estate การเกษตร และ Project Management ให้แก่บุคลากรจากประเทศเพื่อนบ้าน และจัดฝึกอบรมในกัมพูชา ลาว และเมียนมา ในสาขา English Language, IT และ Trade Liberalization/SMEs รวมทั้งสิ้น ๒๐ หลักสูตร (ปีละ ๕ - ๗ หลักสูตร) และมีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวนทั้งสิ้น ๒๔๘ คน
- แผนงานปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๔ มีการจัดหลักสูตรฝึกอบรม ใน ๓ ลักษณะ ได้แก่
 - (๑) หลักสูตร country-focused โดยการจัดฝึกอบรมที่กัมพูชา ลาว และเมียนมา ปีละ ๓ หลักสูตร (ประเทศละ ๑ หลักสูตร) ในสาขาตามความต้องการของแต่ละประเทศผู้รับ ได้แก่ English Language, IT และ Trade Liberalization/SMEs รวม ๙ หลักสูตร มีผู้เข้าอบรม ๑๖๗ คน
 - (๒) หลักสูตรที่เป็นประเด็นร่วมกัน (common issues) สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ และติมอร์-เลสเต โดยจัดฝึกอบรมทั้งในไทยและสิงคโปร์ รวมปีละ ๔ หลักสูตร (ประเทศละ ๒ หลักสูตร) ในด้าน environment และ food safety และให้ทุนแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนและติมอร์-เลสเต เข้าร่วมอบรมหลักสูตรละ ๒๒ ทุน (ประเทศละ ๒ ทุน) รวม ๑๓ หลักสูตร ซึ่งมีผู้เข้าอบรม ๑๗๐ คน
 - (๓) หลักสูตรที่เป็นประเด็นเฉพาะเจาะจง (specific issues) สำหรับกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม โดยจัดฝึกอบรมทั้งในประเทศไทยและสิงคโปร์ ปีละ ๒ หลักสูตร (ประเทศละ ๑ หลักสูตร) ในสาขาที่เป็น best practice ของทั้งสองฝ่าย และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสาขาอื่นๆ กับสาขาความร่วมมือทางวิชาการตามแนวคิดของการประชุม CSEP ครั้งที่ ๘ เช่น Consumer Protection (ที่สิงคโปร์) และ Agriculture Sector Value Chain (ที่ประเทศไทย) โดยให้ทุนแก่ กัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เข้าร่วมอบรมหลักสูตรละ ๒๘ ทุน (ประเทศละ ๗ ทุน) – จัดฝึกอบรมทั้งสิ้น ๔ หลักสูตร ซึ่งมีผู้เข้าอบรม ๑๐๒ คน

- แผนงานปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ ไทยและสิงคโปร์ได้จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมใน ๓ ลักษณะ (country focused/ common issues/ specific issues) เน้นด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน (อาทิ

หลักสูตรการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และหลักสูตรความมั่นคงทางอาหาร) และด้านการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียน ปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (อาทิ หลักสูตรประชาคมอาเซียนเสาเศรษฐกิจ หลักสูตรการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ในอาเซียน หลักสูตรการพัฒนา SMEs หลักสูตรบริหารจัดการบริเวณชายแดนที่เชื่อมโยงถึงกัน หลักสูตร ASEAN Trade Single Electronic Window เป็นต้น)

๓.๑.๒ แผนงานประจำปี (เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๕๘) กำหนดโดยที่ประชุมความร่วมมือหุ้นส่วนไทย – สิงคโปร์ที่จัดเป็นประจำทุกปี โดยที่ผ่านมา ไทยและสิงคโปร์ผลักดันเป็นเจ้าภาพการจัดหลักสูตรฝึกอบรมโดยเฉลี่ยปีละ ๔ – ๖ หลักสูตร ซึ่งแนวโน้มในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมา สิงคโปร์เน้นจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านการบริหารจัดการภาครัฐและสาขาด้านเศรษฐกิจ อาทิ การขนส่ง การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน smart city ส่วนไทยเน้นจัดหลักสูตรฝึกอบรมสาขาการพัฒนาที่ยั่งยืน สาธารณสุข เศรษฐกิจและประเด็นข้ามแดน อาทิ เศรษฐกิจพอเพียงกับ Good Manufacturing Practices (GMP) การควบคุมโรคระบาด การบริหารจัดการแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน ASEAN Single Electronic Window เป็นต้น

๔. การดำเนินงานในปัจจุบัน

๔.๑ ไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมความร่วมมือทางวิชาการครั้งที่ ๙ เมื่อวันที่ ๒๓ ส.ค. ๒๕๖๒ ที่กรุงเทพฯ ฝ่ายไทยและสิงคโปร์ตกลงที่จะจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมในปี ๒๕๖๓ ให้แก่ผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศและติมอร์-เลสเต รวม ๔ หลักสูตร โดยซึ่งฝ่ายไทยจะจัดการฝึกอบรม ๒ หลักสูตรที่ปทท. ในด้านสาธารณสุข (เน้นด้านการควบคุมโรคระบาดและสาธารณสุขชุมชน) และด้านอาชีวศึกษา (เน้นด้านการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคอุตสาหกรรม ๔.๐) และสิงคโปร์จะจัดการฝึกอบรม ๒ หลักสูตรที่สิงคโปร์ ได้แก่ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในบริบทของยุคดิจิทัล และด้านกฎหมายระหว่างประเทศกับ SMEs โดยทั้งสองฝ่ายเห็นควรกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรมหลักสูตรละ ๕ วัน และผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมประมาณ ๑๒ – ๒๕ คน ต่อหลักสูตร

๔.๒ สถานะล่าสุด

๔.๒.๑ เมื่อวันที่ ๒ ธ.ค. ๒๕๖๒ ในการหารือระหว่าง ออท.สป./ปทท. กับ ผช.รมว.กต. ฝ่ายไทยแจ้งว่า ไทยพร้อมจะเป็นเจ้าภาพจัด กปช. CSEP ในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๖๓ (อย่างไรก็ดี คาดว่าทั้งสองฝ่ายจะกำหนดช่วงเวลา กปช.ที่เหมาะสมอีกครั้ง โดยคำนึงถึงพัฒนาการของสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019) ซึ่งหลังจากการประชุมดังกล่าว สิงคโปร์จะเป็นเจ้าภาพจัด กปช.ความร่วมมือทางวิชาการไทย – สิงคโปร์ ครั้งที่ ๑๐ ภายในปีเดียวกัน

๔.๒.๒ แผนงานภายใต้กลไกความร่วมมือทางวิชาการไทย – สิงคโปร์ที่จะดำเนินการในปี ๒๕๖๒/๒๕๖๓ ดังนี้

(๑) ฝ่ายไทย จะจัดการฝึกอบรม ๒ หลักสูตร ได้แก่

- สำนักงานการอาชีวศึกษารับจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านอาชีวศึกษา เน้นการเตรียมการเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคอุตสาหกรรม ๔.๐ ชื่อหลักสูตร Leadership Programme for Technical and Vocational Education and Training (TVET) in the Era of Industrial Revolution ๔.๐ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษาจากประเทศสมาชิกอาเซียนและติมอร์-เลสเต สถานะล่าสุด

- ม.สงขลานครินทร์ จะจัดหลักสูตร Prevention and Control of Vector Borne Diseases focusing in Dengue Fever กำหนดจัด รว. ๙ - ๑๓ พ.ย. ๒๕๖๓

(๒) ฝ่ายสิงคโปร์ จะจัดหลักสูตรฝึกอบรม ๒ หลักสูตร ได้แก่

- ก.กฎหมายสิงคโปร์ จะจัดหลักสูตรหัวข้อ Commercial Dispute Resolution Mechanisms and International Law to Strengthen Business Environments เดิม กำหนดจัด รว. ๓๐ มี.ค. - ๓ เม.ย. ๒๕๖๓ แต่เลื่อนออกไปเนื่องจากมีผู้สมัครไม่ถึงกึ่งหนึ่งที่กำหนดไว้
- หลักสูตรด้าน โครงสร้างพื้นฐานเน้นด้านดิจิทัล สถานะล่าสุด อยู่ระหว่าง รวรับข้อมูลหลักสูตรจากฝ่ายสิงคโปร์

* * * * *

ส่วนให้ความร่วมมือกับต่างประเทศ ๑
กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ
๑๔ เมษายน ๒๕๖๓